

Effektiv vård bra för alla

I hälso- och sjukvårdens vägval ingår att söka möjligheter till effektivare vård med bibehållen värdegrund. Ett sätt att främja en sådan utveckling är att uppmuntra olika driftsformer. Detta framhåller socialminister Göran Hågglund i sitt förslag till den s k Stopplagens avskaffande, som nu varit föremål för remiss bland berörda intressenter.

Läkarförbundet instämmer i denna grundsyn på vårdens utveckling. Det bör betonas att denna gemensamma värdegrund också omfattar principen att den offentligt bedrivna vården, oavsett driftsform, ska vara solidariskt finansierad. Vidare måste vården utformas med respekt för alla människors lika värde.

Med sådana samfälliga normer i botten och med en vässad kvalitetskontroll utförd av bl a sjukvårdshuvudmännen finns det inte fog för den oro eller misstänksamhet som Stopplagen är ett uttryck för. Den nya regeringens förslag kommer i stället att skapa bättre förutsättningar för mångfald, nytänkande, konkurrens och effektivitet – samt ökade valmöjligheter för patienterna.

Möjlighet till vinst och avkastning på insatt kapital ses av somliga som misshushållning med vårdresurser men är i den tänkta modellen en viktig förutsättning för framväxten av privata vårdgivare. Det finns inte heller skäl att förbjuda privata sjukhus att sälja eventuell överkapacitet till försäkringsbolag eller privatpersoner. En del av de effektivitetsvinster som kan bli följden bör även landstingen kunna tillgodogöra sig vid anbudsupphandlingarna.

Privata sjukförsäkringar är idag en marginell företeelse, och de torde knappast öka kraftigt i antal så länge det finns ett förtroende för den offentliga vården. Försäkringarna kan idag ses som ett komplement som faktiskt avlastar den offentliga vården och sänker dess kostnader.

D en accelererande medicinska kunskapsutvecklingen och det växande antalet äldre kommer att bli en tuff utmaning för vården. Vi kommer på sikt att tvingas ta ställning till vilken sjukvård som ska finansieras med skatter. Dessa prioriteringsbeslut måste ske i en offentlig process, med full insyn även när det gäller de principer och riktlinjer som besluten grundas på.

För att leva upp till principen om vård på lika villkor krävs det nationella riktlinjer för prioriteringarna. Idag hanteras denna fråga av alltför många aktörer, både centralt, regionalt och lokalt. Här behövs en kraftfull nationell samordning som undanröjer skillnader i behandlingsutbudet i olika delar av landet.

Det behövs således öppna prioriteringar och en

tydlig definition av det offentliga vårdåtagandet. Först då blir det möjligt för medborgarna att på ett medvetet och välgrundat sätt ta ställning till om man vill teckna kompletterande privata vårdförsäkringar eller inte.

I en ny modell med fler privata vårdgivare, kanske även inkluderande region- och undervisningssjukhus, måste man se till att behoven av utbildning tillgodoses på ett bra sätt. Särskilt viktigt är detta med hänsyn till de kommande årens utökning av läkarutbildningen.

Landstingen måste därför ges ett ansvar för att läkarstuderande under grundutbildningen bereds tillräckliga möjligheter att genomföra undervisningens praktiska moment. Dessutom måste det inrättas ett tillräckligt antal AT- och ST-tjänster vid sjukhusen.

När privata sjukhus ska bedriva undervisning kommer det att behövas avtal om vilken ekonomisk kompensation som ska utgå för utbildning och handledning av läkarstuderenter. Tydliga sådana avtal, som också följs upp av huvudmännen, kan i realiteten komma att höja undervisningens kvalitet. Avtal kommer därtill att krävas för att tillgodose samhällets intresse av oberoende medicinsk forskning.

Sammanfattningsvis – om sjukvården i Sverige ska kunna möta allt fler patienters krav på en allt mer avancerad vård måste vi primärt organisera vården så effektivt som möjligt. Att då inte ta till vara den potential som privata alternativ kan tillföra i form av nytänkande och konkurrens vore att hushålla dåligt med våra gemensamma resurser.

»Den accelererande medicinska kunskapsutvecklingen och det växande antalet äldre kommer att bli en tuff utmaning för vården.«

UNO KÄÄRIK
ledarredaktör

Prioritera läkarmedverkan i äldrevården!

Äldre- och folkhälsominister Maria Larsson utlovar 1,35 miljarder kronor för att stimulera utveckling av kvaliteten i vård och omsorg av de äldre. Ett prioriterat område är läkartillgång såväl i ordinärt som särskilt boende.

Detta är mycket positivt och något som Läkarförbundet arbetar för. Att våra äldre medborgare ska ha rätt till god hälso- och sjukvård borde vara en självklarhet, men ändå brister det idag på flera sätt.

Äldre med stora medicinska behov får inte alltid den läkarvård som deras tillstånd kräver, och ofta kommer läkarinsatserna in sent. Den äldre patienten hamnar ofta på sjukhusets akutmottagning – kanske helt i onödan.

Detta leder till höga kostnader och onödigt lidande.

Läkarförbundet välkomnar ministerns satsning men kräver också att landstingen tar sitt ansvar och verkligen låter de extra pengarna gå till förbättrade läkarresurser för de äldre.

Det behövs fler distriktsläkare i Sverige som har tid för sina patienter. Det behövs geriatriker som kan stå för en kompetensutveckling, forskning och utbildning inom området äldrevård.

Låt inte detta bara bli fagra ord utan ställ kraven på landstingen och regionen att verkligen stärka läkarmedverkan i vården av de äldre!

Benny Ståhlberg
2:e vice ordförande, Läkarförbundet

Kontaktuppgifter Sveriges läkarförbund:
www.lakarforbundet.se, E-post: info@slf.se
Telefon: 08-790 33 00, Fax: 08-20 57 18
Postadress: Box 5610, 114 86 Stockholm
Besök: Villagatan 5, Stockholm